

Tobis og sjøfugl

EU og Norge har med åpne øyne fisket tobisbestanden helt i bønn. Tobisfisket stoppes først når det er direkte fare for bestanden som økonomisk ressurs, ikke når den svikter som næringsgrunnlag for sjøfugl og andre arter som naturlig avhenger av den. Det er langt igjen til norsk fiskeriforvaltning lever opp til skrytet om helhet og økosystembasert tenking

WWF har i en årrekke krevd at det må iverksettes strakstiltak for å redde de norske sjøfuglene!

Dette innebærer først og fremst:

1. Umiddelbar stans i tobisfisket og totalfredning til bestanden får bygget seg opp
2. Norge må legge press på EU for å gjøre det samme
3. En felles gjenoppbyggingsplan må utarbeides og implementeres og må være en forutsetning for gjenåpning av fisket etter to år
4. Solid utvidelse av kartleggings- og overvåkingsprosjekter for sjøfuglbestandene langs hele kysten.
5. Vern av viktige sjøfugl områder for skadelig virksomhet (petrofrie soner)

WWFs tidligere krav:

- 21. nov 2007: Brev til FKD/Helga - WWF ber om totalfredning av tobis i 2008
- 26. nov 2007: Brev til MD/Solheim - Strakstiltak for å redde de norske sjøfuglbestandene
- 20. mai 2008: Nordsjøens viktigste fiskeart i sterk nedgang - tobisfisket må stenges
- 26. mai 2008: Brev FKD/Krav om stopp i direktefisket etter rødlistede arter og tiltak for gjenoppbygging av bestandene

Fakta om sjøfugl (spesifikt for det Sogn og Fjordane/Vestlandet):

Det er de fiskespisende artene som sliter mest, og det er de samme artene som går igjen fra år til år.

Alle de tre stormåsene, **svartbak**, **gråmåse** og **sildemåse** ble hardt rammet av sammenbruddet i Nordsjøen i 2003/04, men var i fjor på god vei tilbake. I år har situasjonen snudd igjen: Hekkebestanden av sildemåse og gråmåse er mer enn halvert siden i fjor, og for svartbak er den bare en tredel. 2008 er første gang gråmåsekolonien på Nord-Hovden var helt tom for gråmåseireir. Så seint som i år 2000 var det 1500 reir der.

Toppskarv og **teist** holder seg på et noenlunde stabilt, men lavt nivå, og har tydeligvis problemer med å ta seg opp. Begge disse artene lever av fisk i stortareskogene, og er kanskje ikke så direkte påvirket av industrifisket.

Alke og **lomvi** er langt nede, og det er bare drøye 100 hekkende par av begge disse artene i Sogn og Fjordane. **Lunden** derimot ser ut til å holde seg på et nivå rundt 5,000 par. Koloniene ligger helt nord i fylket, der tilgangen på sildelarver er bedre enn i sør.

Hekkebestanden av **ærfugl** i Sogn og Fjordane er nå den minste som er registrert noen gang. Det ble i 2000 gjort et overslag på hekkebestanden av ærfugl i fylket som antyda rundt 10 000 hekkende par. Dette var nok optimistisk, men uansett har det skjedd en formidabel nedgang til kanskje rundt 500 par i år. De store flokkene med fjærfellende ærfugl ytterst på kysten er også sterkt reduserte. Fra et relativt stabilt nivå ble tallet halvert i fjor (kanskje påvirket av oljeforurensing fra *Server*-forliset), men i år har det skjedd bortimot en ny halvering.

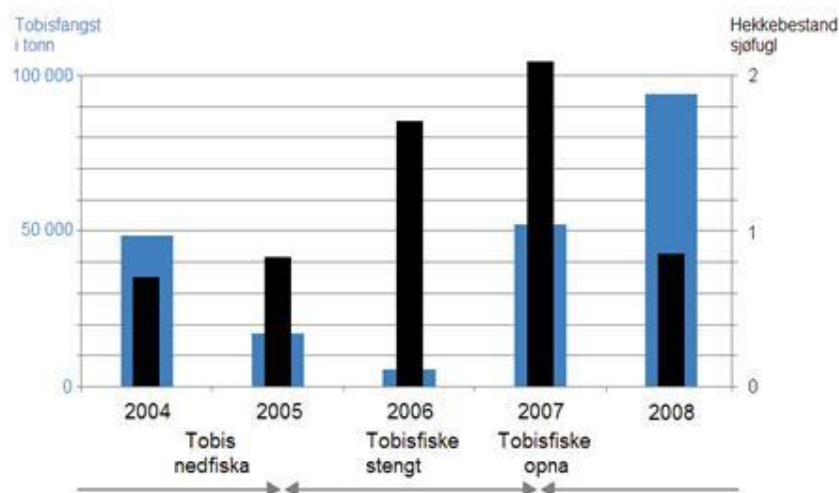
Fakta om tobis:

Tobis er en liten fisk som er nøkkelen i økosystemet i Nordsjøen, og en svært viktig matkilde for både fisk, fugl og sjøpattedyr. Tobis er en samlebetegnelse på 4 arter av sil, hvorav havsil er den viktigste for fisket.

Listet som sårbar på Artsdatabankens rødliste over truede og sårbare arter i Norge. Gytebestanden har siden 2001 vært under kritisk nivå. Årsaken til den svake bestanden er svak rekruttering etter 2002, og et hardt fiskepress. Likevel ble det igangsatt et prøvefiske i 2008, og Norge har satt en kvote på 128 000 tonn, mens EU har satt en kvote på 360 000 tonn.

Det som gir størst grunn til bekymring er fordelingen av årsklasser og den svake rekrutteringen i norsk sone. Kun 25 prosent av fisken er ettåringer, og i 2007 var andelen ettåringer langt større (90 prosent). Dette bekrefter at rekrutteringen til tobisbestanden i norsk økonomisk sone er svakere enn lenger sør i Nordsjøen. Resultatet er at man reduserer en allerede sterkt svekket gytebestand i dette området.

Danmark og Norge er historisk sett de største fiskeasjonene i tobisfisket. I 2006 ble det kun gjennomført forsøksfiske i norsk økonomisk sone der 6 000 tonn ble tatt ut, i Nordsjøen og Skagerrak derimot ble det fisket 266 000 tonn tobis. Dessverre ble fisket gjenopptatt i 2007, og nå også i 2008.

Litt om fiskefôr og tobis:

Biomar og Ewos sier de bruker lite tobis, men vi har ingen tall på hvor mye de bruker. Tobis utgjør en liten prosentandel av de fiskeartene som inngår i fiskemel og -olje brukt i Skretting fiskefôr. For Skretting globalt utgjorde det 1,8 % av fiskemel i 2007. For Skretting Norge utgjorde det totalt 2,8 % av fiskemel brukt i 2007 og 3 % av fiskeolje brukt i 2007.